

[Erhard Jakobsen]

Jeg har ikke spor betænkelighed ved tankerne om valutaunion og alt det dér, men jeg kan ikke tro på, at det er den store realpolitik, man skal tage stilling til inden for den allernærmeste tid. Derimod er det meget, meget vigtigt i den fase, der skal forløbe, indtil den debat måske skal tages realistisk op, at Danmark gør stærkt opmærksom på, hvad det er for ting, det drejer sig om, og det er f.eks. netop et stærkere økonomisk og valutarisk samarbejde, bl.a. med henblik på at fremme beskæftigelsen. Det er jo det, man i EF-debatten – også i Parlamentet – er gået uden om som katten om den varme grød.

Man har på den ene side Frankrig og en række lande, der har forsøgt at føre beskæftigelsespolitik, og på den anden side har man Vesttyskland, der på fuldstændig oldnordisk økonomisk manér kører med, at bare man har overskud på betalingsbalancen, så er alting godt, med det resultat, at Tyskland med sit kæmpeoverskud på 500 mia. kr. er med til at forstyrre den økonomiske orden i Vesteuropa. Det er sandheden om det, og det trænger den vesttyske regering til at få at vide. At de så oven i købet har underskud på deres statsbudget og har haft det i årevis, går man meget stille med.

Jeg beklager, at debatten – ikke den, vi fører, men den, man fører i Vesttyskland – koncentrerer sig om to ting, som jeg betragter som mindre væsentlige. Den første er det, vi har været inde på, nemlig underskuddet på statens budget. Jeg mener, det allermost interessante ville være, hvilke midler man vil bruge, hvis Vesttyskland vil væk fra sit statsunderskud. Vil man så i Vesttyskland presse forbruget endnu længere ned til skade for sin samhandel?

Det er da ikke interessant, at Vesttyskland har et underskud. Det ville derimod være interessant, meget ubehageligt interessant, hvis Vesttyskland ville skaffe sig af med det underskud. At vi så fra EF ligefrem skulle skubbe på for at få Tysklands underskud på statsregnskabet væk, kan jeg med min bedste vilje ikke indse.

Jeg tror altså, at man hænger sig i nogle økonomiske begreber i stedet for at tale realpolitik. Det samme gælder med prisstabiliteten. Man er i Tyskland endnu så skræmt over den inflation, man havde i 1923, hvor en forretningsmand gik ud og satte et nul bag ved sine priser hver time, og de lød på 10 mia. rigsmark i forvejen. Det tænker man stadig på, og derfor får man et

chok, hvis pristallet stiger med 0,2 pct. eller sådan noget. Jeg mener, det er hysterisk, men det er nemt nok for os at sige. De har oplevet det. Men prisstabilitet er altså ikke det eneste saliggørende. Og prisfald kan jo da være direkte skadeligt for investeringer og meget andet.

Jeg mener i og for sig, at man godt kan grave gamle Keynes frem lidt igen og finde ud af, at noget af det, der spiller en rolle for beskæftigelse og øget produktion, er forbruget. Hvis forbruget falder, er det da helt afgjort, at man får dårlige virkninger rundt omkring. Det er der alt for lidt om i Delorsrapporten, og det mener jeg i og for sig er imod Delors' hensigt.

Jeg husker, at Delors holdt sin store tale i Parlamentet, hvor han understregede, at det ikke bare drejer sig om det indre marked. Europa består ikke bare af handlende. Der er måske 20 millioner handlende, men der er 300 millioner andre borgere. Så vel er fri handel vigtig, men Delors understregede, at der er fem andre punkter, der er lige så vigtige. Imellem dem var det med den sociale dimension, og der var det med miljøet, der skulle harmoniseres.

Men der var sandelig også harmonisering af landenes økonomi. Det var også med, og det har man set alt for lidt til i bestræbelserne indtil nu. Derfor er jeg vældig glad for, at det bliver fastslået i denne dagsorden. Jeg ved fra tidligere, at statsministeren har været inde på, at det altså er andre toner end lige prisstabilitet, der skal anlås, og som modvirker underskud på statsbudgettet. Der er andre problemer, der trænger sig på.

Og så kan jeg selvfølgelig heller ikke lade være med at glæde mig over, at vi er i stand til at sige: Lad os gøre noget for landene i Øst. Den udvikling, der finder sted dér, kan vi slet ikke rigtig forstå endnu. Det er jo klart, at ligesom det er NATO's største triumf, er det EF's største triumf, for de lande ville ikke have haft gnist af chance for at frigøre sig, hvis ikke NATO havde været så stærk, som NATO er. Ellers var man aldrig kommet på den tanke i Sovjetunionen at holde igen på de militære bestræbelser. Det er man simpelt hen nødt til, netop som gamle Marx har sagt det.

Det er ikke nogle geniale mennesker i Sovjetunionen, der har fundet på det, det er samfundsforholdene, i dette tilfælde altså i Vesteuropa, og NATO. Disse lande havde ikke gnist af chance for at få frihed på det økonomiske